

ONPARTIJDIGHEID EN WRAKING

Docent **Mr W. Römelingh**

Datum **23 juli 2010**

Plaats **Haagrecht Advocaten**

Punten **2 PO Juridisch**

Cursus waarbij aandacht wordt gegeven aan de leer dat de rechter vermoed wordt onpartijdig te zijn en de wat toegefelijker leer dat 'justice must not only be done but must also been seen to be done'. 2 punten PO juridisch. EUR 119 inclusief 19% BTW.

ONPARTIJDIGHEID EN WRAKING

Tekenen bij aankomst

Tekenen bij vertrek

Evaluatie

Graag mobiele telefoon(s) uit

ONPARTIJDIGHEID EN WRAKING

www.romelingh.com

College Cursus

| Aanmelden

| Annuleren

| Cursusaanbod

| Cursusmateriaal

www.romelingh.com/sheets/sheets-0066.pdf

ONPARTIJDIGHEID EN WRAKING

Aanleiding

Ongepast

Vrees voor uitkomst zaak

Vrees voor uitblijven benoemingen

ONPARTIJDIGHEID EN WRAKING

Raad voor de Rechtspraak

Jaarverslag 2009

Kengetallen 2009

Klanttevredenheidsonderzoek 2007 t/m 2009

Onpartijdigheid Rechter

84% tevreden rechtzoekenden

75% tevreden professionals

ONPARTIJDIGHEID EN WRAKING

Wie heeft er wel eens gewraakt?

Wie heeft er meer dan eens gewraakt?

Wie heeft er "gehonoreerd" gewraakt?

ONPARTIJDIGHEID EN WRAKING

Gehonoreerd 2007 2008 2009

Rechtbanken 16 35 15

Gerechtshoven 1 4 0

Aantal gepubliceerde "wrakingen" circa duizend

Gesorteerd op relevantie

Uitspraken tussen 400 - 600

ONPARTIJDIGHEID EN WRAKING

Bij beoordeling dient voorop te staan dat een rechter uit hoofde van zijn aanstelling moet worden vermoed onpartijdig te zijn, tenzij zich uitzonderlijke omstandigheden voordoen die zwaarwegende aanwijzingen opleveren voor het oordeel dat de rechter enige vooringenomenheid koestert.

Omgekeerde bewijslast?

Effectief rechtsmiddel?

ONPARTIJDIGHEID EN WRAKING

Wettelijk stelsel

Landelijke regelingen

Hauschildt v Denemarken

Also seen to be done?

Oneigenlijke wrakingen

Opmerkelijke wrakingen

Gehonoreerde wrakingen

Overdenkingen

WETTELIJK STELSEL

1 januari 1994

Artikel	36 - 39	Rv
Artikel	8:15 - 8:19	AWB
Artikel	512 - 518	Sv

Rv en AWB spreken over **een partij**

Sv spreekt over **de verdachte en het OM**

AWB spreekt niet over **meervoudige kamer**

AWB spreekt wel over **vooronderzoek**

WETTELIJK STELSEL

Op verzoek van een partij kan elk van de rechters die een zaak behandelen, worden gewraakt op grond van feiten of omstandigheden waardoor de rechterlijke onpartijdigheid schade zou kunnen lijden.

onpartijdigheid schade zou kunnen lijden

≠

zwaarwegende aanwijzing vooringenomenheid

WETTELIJK STELSEL

Op verzoek van een partij...

[Rb Zutphen 01/12/2009 LJN BK4858](#)

Rechter wordt gewraakt in faillissementszaak

Rechter wraakt rechters/voorzitter wrakingskamer

Kan een rechter wraken?

WETTELIJK STELSEL

Wet

Rechter is:

geen "partij" in hoofdzaak

"object" in plaats van "subject" in wraking

EVRM

Geen vaststelling:

burgerlijke rechten of verplichtingen (van rechter)

gegrondheid ingestelde vervolging (tegen rechter)

WETTELIJK STELSEL

Artikel 12 Sv

Beklag niet vervolgen

Verdachte dader \neq Klager slachtoffer

Hof Den Haag 08/10/2007 LJN BB5159

Hof Den Haag 14/01/2008 LJN BC4438

Kan een klager wraken?

WETTELIJK STELSEL

Advocaat-Generaal Van Krieken:

Artikel 12 Sv "rechtstreeks belanghebbende"

Artikel 512 Sv "verdachte of het OM"

Klager niet-ontvankelijk in wraking

WETTELIJK STELSEL

Hof Den Haag:

Artikel 6 EVRM kent aan een ieder het recht op een onafhankelijke en onpartijdige rechter toe

Wanneer wettelijke regeling leemte vertoont, dan moet rechter in leemte voorzien

Aansluiten bij regeling 512 Sv (en anders aansluiten bij regeling 36 Rv)

WETTELIJK STELSEL

Rb Rotterdam 01/10/2009 LJV BJ9070

Benadeelde partij in strafzaak

Het zou in strijd zijn met de geest van de wet indien een benadeelde partij niet de beoordeling van zijn vordering door een onpartijdige rechter zou kunnen bewerkstelligen.

Aansluiting bij regeling 36 Rv

WETTELIJK STELSEL

HR 23/03/2004 LJN AO6270

Verdachte veroordeeld door rechtbank
Verdachte veroordeeld door gerechtshof

Verdachte vraakt (alle) rechters Hoge Raad
Blijkens diverse brieven van verdachte

Kan een partij/verdachte wraken
bij verplichte procesvertegenwoordiging?

WETTELIJK STELSEL

Hoge Raad:

Wet kent gevallen van verplichte procesvertegenwoordiging

Wet maakt voor wrakingsverzoeken geen uitzondering op verplichte procesvertegenwoordiging

Verzoek wraking rechters Hoge Raad kan (in casu) alleen worden ingediend door advocaat

WETTELIJK STELSEL

Op verzoek van een partij kan elk van de rechters die een zaak behandelen...

Wraking van alle rechters in Nederland?

Wraking van alle rechters van een instantie?

Wraking van nog niet bij zaak betrokken rechters?

WETTELIJK STELSEL

Rb Arnhem 13/09/2006 LJN AY8244

Bestuurszaak

Geen erkenning gezag rechter
Keten van wrakingen in vooruitzicht
Totdat geen rechter meer beschikbaar is!

Misbruik van recht?

WETTELIJK STELSEL

37 lid 4 Rv, 8:16 lid 4 AWB en 513 lid 4 Sv

Een volgend verzoek om wraking van dezelfde rechter wordt niet in behandeling genomen, tenzij er nieuwe feiten of omstandigheden zijn

39 lid 4 Rv, 8:18 lid 4 AWB en 515 lid 4 Sv

Ingeval van misbruik kan worden bepaald dat een volgend verzoek niet in behandeling wordt genomen. Dit wordt in de beslissing gemeld

WETTELIJK STELSEL

Rechters kunnen volgens wettelijk stelsel onpartijdig oordelen over (on)partijdigheid collega

Wrakingskamer realiseert zich dat oordeel moeilijker wordt bij grotere bekendheid met collega

Wrakingskamer samengesteld uit drie rechters van verschillende sectoren rechtbank

Wrakingskamer kan in bijzondere gevallen beroep doen op rechters van andere colleges uit ressort

WETTELIJK STELSEL

Hof Arnhem 16/11/2009 LJN BK4754

Nevenvestiging Hof Amsterdam

Veroordeeld door Rechtbank Utrecht

Rechter gepromoveerd tot sectorvoorzitter

Verdachte vraakt rechters Hof Arnhem

Weliswaar niet in zaal, maar wel ondergeschikt

WETTELIJK STELSEL

Raadsman (mr H.H.M. van Dijk uit Den Bosch):

Artikel 23 lid 2 RO sluit niet uit dat raadsheren rekening houden met positie sectorvoorzitter

Niet uitgesloten dat overleg plaatsvindt tussen sectorvoorzitter en raadsheren

Eigen ervaring Rechtbank Rotterdam

WETTELIJK STELSEL

Artikel 23 lid 1 RO

Het bestuur is belast met de algemene leiding, de organisatie en de bedrijfsvoering van het gerecht.

Artikel 23 lid 2 RO

Het bestuur treedt niet in de procesrechtelijke behandeling van, de inhoudelijke beoordeling van alsmede de beslissing in een concrete zaak.

WETTELIJK STELSEL

Wrakingskamer:

Gezien bepaling geen redelijke vrees voor partijdigheid raadsheren

Evenmin gebleken van enige beïnvloeding raadsheren door sectorvoorzitter

WETTELIJK STELSEL

Rb Den Haag 05/11/2009 LJN BL2917

Civiele zaak

Bureau Jeugdzorg

Verlenging uithuisplaatsing

Ouder vraagt rechter naar naam

Rechter weigert daarop naam te noemen

WETTELIJK STELSEL

In algemeen wenselijk dat rechter desgevraagd zijn naam noemt, bijvoorbeeld om nevenfuncties na te kunnen gaan.

Echter, geen zwaarwegende aanwijzingen voor het oordeel dat de rechter enige vooringenomenheid zou koesteren.

Partijen hadden ook via bode naam van rechter kunnen achterhalen. Zowel vooraf aan zitting als achteraf na zitting.

WETTELIJK STELSEL

37 Rv, 8:16 AWB en 513 Sv

- 1 Verzoek wordt gedaan zodra de feiten of omstandigheden bekend zijn geworden
- 2 Alle feiten of omstandigheden moeten tegelijk worden voorgedragen
- 3 Verzoek geschiedt schriftelijk. Na aanvang zitting kan verzoek ook mondeling

WETTELIJK STELSEL

Hof Den Haag 08/10/2007

LJN BB5027 en BB5028

Koppe en Böhler

Gronden wraking

Wijze van ondervraging van verdachten

Wijze van ondervraging van getuigen

Wijze van planning zitting

Nodeloos sluiten deuren

Druppel die emmer deed overlopen

WETTELIJK STELSEL

Verzoek wordt gedaan zodra de feiten of omstandigheden bekend zijn geworden

01/09/2006 Proforma-zitting

30/01/2007 Regie-zitting

13/09/2007 Zitting met bespreking planning

27/09/2007 Zitting achter gesloten deuren

Getuige wordt gehoord achter gesloten deuren, waardoor verdachten er niet bij kunnen zijn

WETTELIJK STELSEL

Wraking gedaan op laatste zitting
dus voorgaande zittingen buiten beschouwing

Besluit gesloten deuren is besluit van voorzitter
dus geen besluit van bijzitters

Besluit gesloten deuren is ordemaatregel
dus geen zwaarwegende aanwijzing partijdigheid

WETTELIJK STELSEL

Druppel die emmer deed overlopen

Cumulatie van feiten en omstandigheden

Geacht onpartijdig te zijn, tenzij...

Noodzakelijk overleg met cliënt

Zorgvuldig willen formuleren

Terstond, onverwijld of bekwame spoed?

Eigen ervaring Hof Den Haag

WETTELIJK STELSEL

Rb Arnhem 13/07/2010 LJN BN1606

Bestuurszaak

21/05/2010 zitting

08/06/2010 schriftelijke wraking

Verzoeker geen jurist

Wel belangstelling stukken wederpartij

Geen belangstelling stukken verzoeker

Geeft (afwijkende) mening over bewijs

Geeft (afwijkende) mening over vordering

WETTELIJK STELSEL

Wederpartij tegen rechter:
"Bedankt hè, tot morgen!"

21/05/2010 vrijdag
Zaterdag geen werkdag!

Voorzitter zweefvliegvereniging
Kennen elkaar van zweefvliegen?

08/06/2010 schriftelijke wraking
Tijdig?

WETTELIJK STELSEL

Geen bijstand advocaat

Geen eigen proceservaring

Geen bekendheid met wraking

Vermoeden vooringegenomenheid
eerst na zitting opgekomen

Mogelijkheid wraking
eerst na zitting ontdekt

WETTELIJK STELSEL

Verschoonbare termijnoverschrijding

Echter, afwijzing wraking

Rechter hoeft niet alle stukken te bespreken

Rechter geeft (voorlopig) oordeel bewijs

Rechter geeft (voorlopig) oordeel vordering

Rechter zegt wederpartij privé niet te kennen

Wederpartij zegt rechter evenmin privé te kennen

Bovendien: "goedendag" in plaats van "tot morgen"

WETTELIJK STELSEL

Rb Haarlem 05/04/2004 LJN AO7029

Civiele zaak

Ontruiming huurwoning wegens wanbetaling
Complex van feiten en omstandigheden
Met name wegens eerdere zittingen

Wraking op zitting gedaan

Wraking gehonoreerd

WETTELIJK STELSEL

Hof Arnhem 02/08/2006 LJN AY5855

Wraken tijdens uitspraak strafrechter

Rb Zutphen 24/12/2009 LJN BK7611

Wraken tijdens uitspraak faillissementsrechter

Tijdig?

Mogelijk?

WETTELIJK STELSEL

Hof Arnhem:

Wet sluit niet uit dat ook in dit stadium van geding wrakingsverzoek kan worden gedaan.

Rb Zutphen

Wrakingsverzoek kan worden gedaan in elk stadium geding, mits voor einduitspraak.

Woorden "verklaar u failliet" uitgesproken voor woorden "wraak u".

LANDELIJKE REGELINGEN

Aanbeveling wrakingsprotocol gerechtshoven
en rechtbanken

Leidraad onpartijdigheid van de rechter

Leidraad nevenfuncties voor rechterlijke
en gerechtsambtenaren

NVvR (Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak)

Recht in de zin van artikel 79 RO?

LANDELIJKE REGELINGEN

Mondelinge wraking op zitting

Vragen wie er gewraakt worden

Procesverbaal opmaken over gronden

Procesverbaal op zitting voorlezen

Procesverbaal op zitting ondertekenen

Onthouden verdere bemoeienis zaak

Beraden met collega's over berusting

Toelichting: voorkoming precedentwerking

LANDELIJKE REGELINGEN

Wrakingsdossier

Wrakingsverzoek

Procesverbaal zitting

Schriftelijke reactie betrokken rechters

Toezening naar alle partijen

Verzoek opgave verhinderdata

Afwijking in spoedeisende gevallen

Wederpartij geen partij in wraking, maar mag er op toezien dat hoofdzaak niet besproken wordt

LANDELIJKE REGELINGEN

Wrakingskamer

Andere griffier dan op zitting

Andere rechter(s) dan op zitting

Een rechter zelfde sector

Twee rechters andere sectoren

Betrokkenen horen (in elkaars aanwezigheid)

Zitting in beginsel openbaar (volgsysteem)

Uitspraak in beginsel openbaar (volgsysteem)

Uitspraak naar partijen en sectorvoorzitter

En... geen hogere voorziening mogelijk

LANDELIJKE REGELINGEN

CvB 25/11/2008 LJN BG5547

CvB 25/11/2008 LJN BG5555

CvB 25/11/2008 LJN BG5585

Naleving wrakingsprotocol

LANDELIJKE REGELINGEN

Bestuurszaak

Geschil bijstand

Rechtbank Zuthpen

Brieven rechtzoekende

Toepassing wrakingsprotocol

Wraking kennelijk niet-ontvankelijk

Afwijzing op stukken (dus niet op zitting)

Wrakingsprotocol volgt regeling 8:15 AWB,
tenzij wrakingsverzoek kennelijk niet-ontvankelijk

LANDELIJKE REGELINGEN

Omstandigheid dat wraking niet op rechters toegespitste gronden en motivering bevat doet niet af aan aard verzoek

Wanneer rechterlijke onpartijdigheid in geding, dan extra zorgvuldig handelen.

Zitting (in beginsel openbaar)

Mogelijkheid om te worden gehoord

Uitspraak (in beginsel openbaar)

LANDELIJKE REGELINGEN

Wanneer sprake is van misbruik,
kan regeling 8:18 lid 4 AWB worden gevolgd

Echter, dit betreft eerste wrakingsverzoek
van rechtzoekende

Evidente schending goede procesorde
dan wel fundamentele rechtsbeginselen

Doorbreking appelverbod

LANDELIJKE REGELINGEN

[Rb Utrecht 25/05/2010 LJN BM6065](#)

Civiele zaak

Wraking kantonrechter

Wraking voorzitter wrakingskamer

[Rb Den Haag 10/08/2009 LJN BK6572](#)

Bestuurszaak

Wraking vice-voorzitter

Telefonisch horen verzoeker

LANDELIJKE REGELINGEN

Rb Rotterdam 15/07/2008 LJN BD7203

Strafzaak

Rechter weigert voor te lezen
wat griffier had opgetekend
op verzoek van raadsman

Artikel 326 Sv

Waarvan akte!

Blijkt niet uit procesverbaal zitting

LANDELIJKE REGELINGEN

Rb Rotterdam 27/10/2008 LJN BG1719

Strafzaak

Horen geluidsopname zitting om vast te kunnen stellen of procesverbaal correcte verslaglegging is van wat op zitting is voorgevallen

Klacht over procesverbaal zitting is geen grond voor wraking, omdat procesverbaal zitting eerst na wraking is opgesteld

LANDELIJKE REGELINGEN

Leidraad onpartijdigheid van de rechter

Gezins- en familiebanden

Kennissenkring

Nevenfuncties rechter zelf

Nevenfuncties (vroegere) aanverwanten

Voormalige werkkring

Eerdere bemoeienis met zaak of partijen

LANDELIJKE REGELINGEN

Leidraad nevenfuncties voor rechterlijke en gerechtsambtenaren

Onderscheid nevenbetrekkingen en -functies

Arbiter (wel toegestaan)

Juridisch adviseur (niet toegestaan)

Commerciële activiteiten

Rechter en Openbaar Ministerie

Opgave (vroegere) nevenbetrekkingen en -functies

LANDELIJKE REGELINGEN

Rb Den Haag 01/12/2008 LJV BG6679

Civiele zaak

Eiser comparant

Gedaagde notaris

Comparitie van partijen

Wraking rechter

Nicht(je) rechter werkzaam op kantoor notaris

LANDELIJKE REGELINGEN

Rb Groningen 02/07/2009 LJN BJ1333

Bestuurszaak

Rechter tevens voorzitter klachtencommissie
woningbouwcorporatie ("Stichting In")

Procedure tegen "Stichting In"

Uitleg rechter begrijpelijk, maar...

"Ik wens een volstrekt onafhankelijke rechter"
onder verwijzing naar Leidraad Nevenfuncties

LANDELIJKE REGELINGEN

Geen bemoeienis met beleid

Geschillen tussen werknemers

Klachtencommissie onafhankelijk

LANDELIJKE REGELINGEN

Rb Rotterdam 31/05/2007

LJN BA7713 en LJN BA7716

Testament

Loyens & Loeff

Herkenning op zitting

Eerst: "ik heb daar niet gewerkt"

Later: "ik kan mij u niet herinneren"

Werkt eerder in nadeel eiser dan in uw nadeel

HAUSCHILDT V DENEMARKEN

[EHRM 24/05/1989 10486/83 NJ 1990, 627](#)

[Hauschildt v Denemarken](#)

Met name § 46, § 47 en § 48

Tekst & Commentaar

Burgerlijke Rechtsvordering

Algemene Wet Bestuursrecht

Strafvordering

HAUSCHILDT V DENEMARKEN

Geboren in 1941

Bullion dealer

Oprichting onderneming in 1974

Scandinavian Capital Exchange

Groeit uit tot grootste van Scandinavië

Vestigingen in Engeland, Nederland en Zwitserland

Belastingdienst Nationale Bank Justitie

HAUSCHILDT V DENEMARKEN

1979 problemen

1980 arrestatie

Voorarrest

Beperkingen

1982 veroordeeld door rechtbank tot 7 jaar

1984 veroordeeld door hof tot 5 jaar

1984 afwijzing cassatieverlof

HAUSCHILDT V DENEMARKEN

Rechters die "eind oordeel" gaven, waren zelfde rechters die "voorlopig oordeel" gaven.

Voorlopige hechtenis

"Redenen en verdenking"

Uiteindelijke straf

"Schuld en bewijs"

Kun je na een voorlopig oordeel nog volkomen vrij een afwijkend eind oordeel geven?

HAUSCHILDT V DENEMARKEN

Onpartijdigheid rechter moet worden beoordeeld aan hand van:

- subjectieve test (persoonlijke overtuiging van bepaalde rechter in bepaalde zaak)
- objectieve test (voldoende waarborgen om iedere gerechtvaardigde twijfel uit te sluiten)

Wat betreft objectieve test kan zelfs schijn van belang zijn

HAUSCHILDT V DENEMARKEN

Het gaat om het vertrouwen dat de rechterlijke macht in een democratische samenleving het publiek (en in strafzaken vooral de verdachte) moet inboezemen.

Echter, het standpunt van de verdachte te dien aanzien is wel belangrijk, maar niet doorslaggevend. De vrees voor partijdigheid moet objectief gerechtvaardigd zijn.

HAUSCHILDT V DENEMARKEN

Het enkele feit dat een rechter in een strafzaak ook in de fase van het vooronderzoek beslissingen heeft genomen, rechtvaardigt op zich zelf nog geen vrees ten aanzien van diens onpartijdigheid.

Dit ligt anders, wanneer die rechter zich daarbij heeft moeten uitspreken over aspecten van de schuldvraag die weinig verschillen van de aspecten waarop de einduitspraak betrekking heeft.

HAUSCHILDT V DENEMARKEN

As to the subjective test, the applicant has not alleged that the judges concerned acted with personal bias.

In any event, the personal impartiality of a judge must be presumed until there is proof to the contrary.

In the present case there is no such proof.

Vergelijk: § 47.

HAUSCHILDT V DENEMARKEN

proof to the contrary

≠

zwaarwegende aanwijzing vooringegenomenheid

Preliminair verweer

Denemarken:

Niet benutten nationaal rechtsmiddel

Hauschildt:

Ontraden, omdat dit kansloos zou zijn

HAUSCHILDT V DENEMARKEN

Omgekeerde bewijslast

Alles in eens

Terstond

Optelsom veelal kansloos

Ordemaatregelen uitgesloten

Onwelgevallige beslissingen uitgesloten

15 gehonoreerde wrakingen op 19 rechtbanken?

0 gehonoreerde wrakingen op 5 gerechtshoven?

HAUSCHILDT V DENEMARKEN

Effectief rechtsmiddel?

Denemarken heeft niets uit doctrine aangehaald waaruit blijkt dat interpretatie van Hauschildt (evident) onjuist zou zijn.

Denemarken heeft geen zaak genoemd waaruit blijkt dat iemand in gelijksoortig geval van rechtsmiddel (succesvol) gebruik heeft gemaakt.

Persoonlijk belang bij uitkomst zaak

ALSO SEEN TO BE DONE?

EHRM 26/10/1984 9186/80 NJ 1988, 744
De Cubber v België

§ 26

Het EHRM kan zich niet beperken tot subjectieve benadering.

Het EHRM dient ook overwegingen in aanmerking te nemen ten aanzien van de functie van de rechtspraak (objectieve benadering).

ALSO SEEN TO BE DONE?

In dit opzicht kan zelfs de schijn van belang zijn. Volgens een Engelse zinspreuk "Justice must not only be done: it must also be seen done", moet elke rechter, van wie met recht een gebrek aan onpartijdigheid kan worden gevreesd, zich onbevoegd verklaren. Het gaat om het vertrouwen dat de rechtbanken in een democratische samenleving bij de justitiabelen moeten wekken en in strafzaken bovenal bij de verdachten.

ALSO SEEN TO BE DONE?

R v Sussex Justices, Ex parte McCarthy
[1924] 1 KB 256, [1923] All ER 233

1923

Sussex

Verkeersongeval

McCarthy op motor

Strafzaak tegen McCarthy

Civiele zaak tegen McCarthy

ALSO SEEN TO BE DONE?

Strafrechter
Griffier

McCarthy
Advocaat McCarthy

Komen tot ontdekking dat griffier (tevens) werkzaam is op advocatenkantoor dat civiele vordering tegen McCarthy behandelt.

ALSO SEEN TO BE DONE?

Augusto Pinochet

Lord Hoffman's wife

[http://www.publications.parliament.uk/pa/ld199899/
ldjudgmt/jd990115/pino01.htm](http://www.publications.parliament.uk/pa/ld199899/ldjudgmt/jd990115/pino01.htm)

ALSO SEEN TO BE DONE?

Wraking griffier niet mogelijk

Concipiëren griffiers nimmer uitspraken?

070-3813215

"Welkom bij de gezamenlijke administratie van het ressortsparket en de sector strafrecht van het hof. U wordt zo spoedig mogelijk te woord gestaan."

Hof Den Haag = Ressortsparket Den Haag?

ALSO SEEN TO BE DONE?

Dezelfde (administratieve) medewerkers gebruiken

Hetzelfde gebouw zijn gehuisvest

Hetzelfde postbusnummer gebruiken

Hetzelfde telefoonnummer gebruiken

Hetzelfde telefaxnummer gebruiken

Brief aan gerechtshof wordt op briefpapier van resortsparket beantwoord.

ONEIGENLIJKE WRAKINGEN

Rb Den Haag 08/11/2001 LJN AE6851

Strafzaak

Noodgreep verdachte om uitstel te verkrijgen

Rb Arnhem 07/04/2010 LJN BM2401

Civiele zaak

Advocaat in tijdnood door uitlopen comparitie

Rb Den Haag 09/06/2008 LJN BG6727

Strafzaak

Rechter in tijdnood door uitlopen zitting

OPMERKELIJKE WRAKINGEN

Rb Den Haag 31/05/2002 LJN AE6794

Strafzaak
Schoenen.

Rb Groningen 06/06/2008 LJN BD5037

Strafzaak.
Vrouwen.

Rb Dordrecht 09/06/2008 LJN BD3661 en BD3670

Strafzaak.
Schiedammer Parkmoord.

OPMERKELIJKE WRAKINGEN

Mr B.M.R.M. Edelhauser-Van Vlijmen

Mr I.N. Weski

Ontlastende stukken achtergehouden
Kan niet overweg met onschuldpresumptie
Negatief uitgelaten over strafrechtadvocaten

Vrees dat rechter mening is toegedaan dat alle verdachten veroordeeld moeten worden.

OPMERKELIJKE WRAKINGEN

Hof Nederlandse Antillen 19/05/2010

LJN BM5560

Curatoren wraken rechter-commissaris

J. de Boer

J.P. de Haan

en H.L. Wattel

OPMERKELIJKE WRAKINGEN

Rb Rotterdam 18/01/2007 LJN AZ8563

Civiele zaak

Rechter voert overleg met kinderbescherming

Rb Den Bosch 09/06/2009 LJN BI7523

Strafzaak

Rechter slaat acht op stukken OM na zitting

Rb Haarlem 05/06/2008 LJN BD3677

Strafzaak

Vorbereidingsformulier in dossier

OPMERKELIJKE WRAKINGEN

Rb Den Haag 15/03/2010 LJN BM4038

Strafzaak

Besluit voorafgaand aan zitting

De voorzitter van de meervoudige strafkamer heeft tijdens de zitting aangegeven dat hij voorafgaand aan de zitting overleg met de bijzitters heeft gehad en dat zij tot de conclusie zijn gekomen dat de behandeling van de zaak moet worden aangehouden als verdachte niet zou verschijnen.

OPMERKELIJKE WRAKINGEN

Rb Groningen 02/12/2008 LJN BG6122

Strafzaak - niet gehonoreerd

"Dus iedereen liegt, behalve jij?"

Rb Maastricht 29/04/2010 LJN BM5205

Strafzaak - niet gehonoreerd

"Doe liever niets meer met fietsen"

GEHONOREERDE WRAKINGEN

Rb Rotterdam 08/12/2008 LJN BG6217

Rechter: "Getuigen zijn vriendjes verdachte en die zullen wel verklaren in voordeel verdachte."

Raadsman: "U kunt toch niet zeggen dat die getuigen hier maar een potje gaan liegen?"

Rechter: "Ik heb veel ervaring, ik weet hoe dat gaat."

GEHONOREERDE WRAKINGEN

[Rb Assen 07/03/2008 LJN BC6037](#)

Strafzaak - niet gehonoreerd

Verstoorde verhouding rechter en advocaat

[Rb Arnhem 14/12/2006 LJN BD5913](#)

Civiele zaak - wel gehonoreerd

Verstoorde verhouding rechter en advocaat

Toelichting volgende sheet...

GEHONOREERDE WRAKINGEN

Nu gewraakte rechter erkent dat eventuele toekomstige communicatie tussen hem en die raadsman in de bodemzaak niet meer goed zal kunnen verlopen, is de mogelijkheid ontstaan dat die rechter niet meer de volledige onpartijdigheid in de bodemzaak zal kunnen bewaren.

GEHONOREERDE WRAKINGEN

[Rb Amsterdam 22/02/2008 LJN BH7293](#)

Civiele zaak - wel gehonoreerd

Verstoorde verhouding rechter en advocaat

Comparitierechter

Uw wraking is fout

Ik ben uw cliënt gunstig gezind

Schorsing voor overleg met cliënt

GEHONOREERDE WRAKINGEN

Rb Rotterdam 08/12/2008 LJN BG6225

Civiele zaak - niet gehonoreerd

Gemoederen kunnen hoog oplopen,
maar gemoederen kunnen ook weer bedaren.

GEHONOREERDE WRAKINGEN

Rb Rotterdam 21/04/2005 LJN AU7659

Civiele zaak

Gehonoreerde wraking arbiter

Rb Den Haag 09/05/2007 LJN BA5252

Civiele zaak

Gehonoreerde wraking geschillencommissie

Rb Rotterdam 03/06/2009 LJN BK6556

Civiele zaak

Succesvolle wraking kantonrechter

GEHONOREERDE WRAKINGEN

[Rb Maastricht 25/06/2007 LJN BA8869](#)

Civiele zaak - niet gehonoreerd

Stemverheffing voorzieningenrechter

[Rb Rotterdam 02/07/2010 LJN BN0041](#)

Civiele zaak - niet gehonoreerd

"De natuur wel, maar de mensen ..."

[Hof Arnhem 04/02/2008 LJN BC3402](#)

Strafzaak - niet gehonoreerd

Verslaafd aan oplichting

OVERDENKINGEN

Foute opmerkingen
Oplopende gemoederen

Voorlopig oordeel
Bereiken compromis

Weigeren stukken
Beletten vragen

Eerdere zaken
Andere verdachte

OVERDENKINGEN

Rb Den Haag 28/11/2008 LJN BG6642

Strafzaak - wel gehonoreerd

Rechter-commissaris belet vragen

Rb Rotterdam 01/04/2010 LJN BM0017

Strafzaak - niet gehonoreerd

Rechter-commissaris belet vragen

Rb Den Haag 11/02/2008 LJN BC7439

Strafzaak - wel gehonoreerd

Rechter: "Ik geloof u niet!"

OVERDENKINGEN

Rb Den Haag 09/02/2009 LJV BI0807

Mr H. Sytma (Den Haag)

Indringende ondervraging medeverdachte

Rechter mag stellerderwijs standpunten innemen over wederrechtelijkheid van optreden verdachte als verdachte en raadsman daarna gelegenheid krijgen om daarop te reageren.

Voorlopig oordeel

OVERDENKINGEN

Kan snel verlopen

Eerste verweer: niet terstond gedaan

Tweede verweer: blijkt niet uit procesverbaal

Laat "waarschuwingen" opnemen in procesverbaal

Verzoek "verschoning" rechter

Verzoek vervolgens "waking" rechter

OVERDENKINGEN

Spreek duidelijk over "vooringenomenheid"

Spreek over "onder meer" bij noemen grond(en)

Laat "onder meer" ook opnemen in procesverbaal om grond(en) te kunnen aanvullen

Misschien niet terstond gedaan, maar verdediging moet uitgaan van onpartijdigheid rechter

OVERDENKINGEN

Misschien geen effectief verzoek tegen vooringegenomenheid, maar enige mogelijkheid (13 EVRM)

In ieder geval doet verdediging geen afstand van een eerlijk proces (6 EVRM)

Subjectief

Objectief

Landelijke Regelingen

OVERDENKINGEN

Rb Rotterdam 22/03/2010 LJN BL8291

Strafzaak

Burenruzie

Verschoning toegewezen

OVERDENKINGEN

Conservatoir beslag

Raad van State

Onschuldpresumptie

Stukken in of uit dossier

[HR 25/03/2008 LJN BC3785 en NJ 2008, 211](#)

OVERDENKINGEN

Bij beoordeling dient voorop te staan dat een rechter uit hoofde van zijn aanstelling moet worden vermoed onpartijdig te zijn, tenzij zich uitzonderlijke omstandigheden voordoen die zwaarwegende aanwijzingen opleveren voor het oordeel dat de rechter enige vooringenomenheid koestert.

OVERDENKINGEN

Raadsheer gerechtshof heeft als officier van justitie medeverdachte voor rechtbank vervolgd.

Een algemene regel aan de hand waarvan kan worden beoordeeld of sprake is van uitzonderlijke omstandigheden, valt niet te geven.

Wel wijst de HR op [EHRM 15/12/2005 73797/01](#) (Kyprianou v Cyprus).

Mr L.A.J. Dun

ONPARTIJDIGHEID EN WRAKING

Discussie

Rondvraag

27/08/2010 Piket cursus Strafpiket

ONPARTIJDIGHEID EN WRAKING

www.romelingh.com

College Cursus

| Aanmelden

| Annuleren

| Cursusaanbod

| Cursusmateriaal

www.romelingh.com/sheets/sheets-0066.pdf